

**SPEECH VOORZITTER EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL TIJDENS
DE LUNCH TER GELEGENHEID VAN DE PLECHTIGE SLOTVERGADERING
VAN DE STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN, 9 OKTOBER 2010**

Collega Atacho,

Leden van de Staten van de Nederlandse Antillen,

Dames en heren, Vrienden,

Ik ben zeer vereerd met de uitnodiging die ik mocht ontvangen voor het bijwonen van de plechtige slotvergadering van de Staten van de Nederlandse Antillen van hedenochtend. Het is mij bovendien een groot genoegen dat wij hier gezamenlijk de lunch mogen genieten. We zijn hedenochtend getuige geweest van een historisch moment. Dit kwam ook tot uitdrukking in de gevoelens en emoties die de sprekers hedenochtend in de Statenvergadering vertolkten

Toch voelde ik mij vanochtend ook enigszins ongemakkelijk toen ik de aanleiding voor onze ontmoeting nog eens overdacht. Het gebeurt immers niet dagelijks dat de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal ooggetuige is van de laatste zitting van een parlement. Laat staan dat ik vervolgens mijn collega-parlementsvoorzitter daarmee moet feliciteren. Meestal betekent de opheffing van een parlement niet veel goeds. Democratie en rechtstaat blijken dan ernstig in gevaar. In die gevallen zou ik mij als Kamervoorzitter langs diplomatieke weg hiertegen te weer stellen en een krachtig protest laten horen.

Maar gelukkig is dit alles hier niet aan de hand! Een protest zult u dan ook van mij vanmiddag niet horen. Integendeel, mijn aanvankelijke schroom heeft plaatsgemaakt voor de overtuiging dat de felicitaties aan U - collega Atacho - en aan U - Statenleden - meer dan op hun plaats zijn. En in mijn felicitaties aan U, betrek ik gaarne ook de leden van de Staten van Aruba en de leden van de Eilandsraden van Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint

Eustatius en Saba. Als volksvertegenwoordigers heeft u allen meegewerkt aan de vernieuwing van de verhoudingen binnen het Koninkrijk. Zij is het resultaat van een democratisch proces.

Feitelijk vieren wij hier vandaag – en ik durf dat wel te zeggen – het feest der democratie. Vanochtend ben ik namelijk getuige geweest van de opheffing van een volksvertegenwoordiging, terwijl de leemte die daardoor ontstaat, wordt opgevuld door twee nieuwe parlementen op landsniveau, de Staten van Curaçao en de Staten van Sint Maarten, en drie volksvertegenwoordigingen op eilandsniveau, de Eilandsraden van Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

De gebeurtenis van hedenochtend is een noodzakelijke en betekenisvolle stap in de herstructurering van ons Koninkrijk. Het doel van deze staatkundige vernieuwing is het bestuur in het Caribisch deel van ons Koninkrijk doelmatiger en efficiënter te maken, de rechtshandhaving en de rechtsstaat te versterken en op de eilanden die eens de Antillen vormden de parlementaire democratie dichtbij de burgers te schragen. Het zijn de bevolkingen van de vijf eilanden van de Nederlandse Antillen geweest die in referenda gekozen hebben om deze weg naar een nieuwe toekomst in te slaan.

Na deze volksraadplegingen, was het herstructureringsproces aanvankelijk vooral een gouvernementeel proces. In eerste instantie waren de Koninkrijksregering, de regeringen van de afzonderlijke landen in het Koninkrijk en de Bestuurscolleges van de eilanden de hoofdrolspelers. Wij volksvertegenwoordigers waren betrokken als controleurs van onze regeringen en bestuurders en de leden van de Staten-Generaal als controleur van de Koninkrijksregering. Na verloop van tijd leidde de herstructureringsoperatie van ons Koninkrijk, zoals die was vastgelegd in talloze bestuurlijke akkoorden, tot een omvangrijke en unieke wetgevingsoperatie.

Deze speelde zich af op twee niveaus: dat van het Koninkrijk en dat van de oude en nieuw te vormen landen. Op Koninkrijksniveau betrof het met name de wijziging van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden en een aantal belangrijke voorstellen voor rijkswetgeving.

Op landsniveau kwam de BES-wetgeving tot stand die de integratie van de BES-eilanden als openbare lichamen in het Nederlandse staatsbestel mogelijk moest maken. Op Curaçao en Sint Maarten werd veel Nederlands-Antilliaanse wetgeving overgenomen en werden twee nieuwe staatsregelingen tot stand zijn gebracht. Deze staatsregelingen zijn vanuit Nederlands perspectief beschouwd opmerkelijk, aangezien ze constitutionele toetsing mogelijk maken, een geschreven vertrouwensregel bevatten en ook bepalen dat de overheid een deugdelijk financieel bestuur in acht moet nemen. Als Voorzitter van de Eerste Kamer die wetsvoorstellen legt langs de meetlat van de Nederlandse Grondwet en het Statuut, en die consequent persisteert op staatsrechtelijke zuiverheid heb ik hiervan met interesse kennis genomen.

In dit verband wil ik ook graag mijn grote waardering uitspreken voor de wijze waarop uw Staten, evenals de Staten van Aruba, in de voorbije periode praktische invulling hebben gegeven aan uw bevoegdheden uit het Statuut ten aanzien van de totstandkoming van nieuwe rijkswetgeving. Met betrekking tot een groot aantal voorstellen voor rijkswetgeving heeft u inbreng geleverd voor het Verslag, terwijl bijzondere gedelegeerden uit uw midden actief hebben deelgenomen aan de openbare beraadslagingen in de Tweede en Eerste Kamer. Ik kijk dan ook met bijzonder genoegen terug op de openbare beraadslagingen op 6 juli 2010, toen ik collega Atacho en de bijzondere gedelegeerden mevrouw Jesus-Leito, de heer Marlin en de heer Croes in de plenaire vergaderzaal van de Eerste Kamer mocht begroeten, alsmede hun delegaties.

In zekere zin hebben onze onderlinge parlementaire relaties door deze samenwerking op het terrein van wetgeving een nieuwe impuls gekregen. Sinds jaar en dag onderhouden de Staten van de Nederlandse Antillen, de Staten van Aruba en de Staten-Generaal betrekkingen in het tripartiet overleg, aanvankelijk onder naam "Contactplan", later onder de naam "Parlementair Overleg Koninkrijksrelaties (POK)". Een herbezinning op onze onderlinge relaties is – mede gelet op het recente verleden – de eerste gezamenlijke opgave van de oude en nieuwe parlementen in het Koninkrijk. De Commissie Democratisch Deficit heeft daarvoor een aantal concrete aanbevelingen gedaan. De staatkundige herstructurering van het Koninkrijk biedt nieuwe kansen en nieuwe mogelijkheden voor de vernieuwing van onze onderlinge relaties. Zij moeten toekomstbestendig worden gemaakt en worden aangepast aan de veranderende wereld om ons heen.

Dames en heren,

Wij leven in een globaliserende wereld waarin machtsverhoudingen snel verschuiven. Het Koninkrijk waarvan wij allen deel uitmaken, is uniek in de zin dat hierdoor het continent Europa en dat van Zuid-Amerika met elkaar verbonden worden. Hierdoor ontstaan kansen en mogelijkheden voor onze landen en eilandgebieden. Bovendien leven wij in wereld waarin diplomatie steeds belangrijker wordt, omdat nationale issues steeds vaker een transnationaal, internationaal of globaal en niet plaatsgebonden karakter hebben. Diplomatieke activiteiten zijn niet langer het alleenrecht van regeringen; parlementaire diplomatie is niet meer weg te denken in de moderne internationale betrekkingen. In deze voortdurend veranderende internationale context, spreek ik dan ook de hoop en verwachting uit dat de parlementariërs binnen het Koninkrijk in de toekomst hun onderlinge banden zullen verstevigen en zakelijk en constructief zullen samenwerken, met begrip en respect voor elkaars

standpunten. Onze gemeenschappelijke inzet moet gericht zijn op het bevorderen van het welzijn en de bestaanszekerheid van onze volkeren.

Collega Atacho en U, Statenleden van de Nederlandse Antillen, dank ik voor uw inspanningen die mede het Koninkrijk hebben gebracht waar het nu staat. Na ruim 75 jaar draagt uw parlement de fakkel over aan de Staten van Curaçao en de Staten van Sint Maarten, alsmede aan de Eilandsraden van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Ik spreek de wens uit dat het vuur van het Koninkrijk - "het Koninkrijksgevoel" - in ons allen mag blijven branden tot welzijn van onze volkeren.